

Protokoll fört vid kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR)**Tidpunkt:**

Tisdagen den 9 november 2021 kl. 10.30 – 12.00
sammanträde i lokal Munkfors, Storforsplan, Farsta

Närvarande: se sidan 2 i protokollet

Dag för justering: 2021-11-11

Lena Hedquist
Ordförande

Britt-Marie Ekvall
Vice ordförande

Närvarande:

Ledamöter	Lena Hedquist (SPF Seniorerna) Roland Eliasson (SKPF) Anne-Marie Bergström (SPF Seniorerna) Britt-Marie Ekvall (PRO) Margaretha Persson (SKPF) Lars-Erik Karlsson (PRO) Anders Lidbeck (SPF Seniorerna) Christina Folke (SPF Seniorerna)
Ersättare	Yvonne Wendt (SPF Seniorerna) Astrid Elisabet Kågedal (SPF Seniorerna) Leif Johansson (PRO) Karin Lund (SPF Seniorerna) Lena Sernevåg (PRO) Irene Svensson (SPF Seniorerna)
Adjungerad	Helena Kivisaari (Ikinuoret)
Ej närvarande	Claes Tjäder (PRO) (ers) Inga Lundvall (SKPF) (ers) Marie-Louise Andersén (SKPF) (ers)

Närvarande tjänstemän: Förvaltningschef Patric Rylander, avdelningschef Linda Hamnes, avdelningschef Carl Smitterberg, och KPR:s sekreterare Kerstin Tägt

Övriga närvarande: Johan Herlin Ejerhed, läkarstrateg
Äldreförvaltningen

- 1. Mötets öppnande**
Lena Hedquist hälsade alla välkomna.
- 2. Genomgång av närvaro**
Närvaron gick igenom.
- 3. Val av protokolljusterare till mötet**
Ordförande Lena Hedquist och vice ordförande Britt-Marie Ekvall valdes till protokolljusterare.

4. Anmälan av övriga frågor och fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

5. Anmälan av protokolljustering KPR 9/2021-10-12

Ärendet lades till handlingarna.

6. Anmälan av protokolljustering ÄN 9/2021-10-19

Ärendet lades till handlingarna.

7. Presentation av läkarstrateg Johan Herlin Ejerhed, Äldreförvaltningen

Johan presenterade sig och berättade om sin bakgrund på Danderyds sjukhus och sitt uppdrag på Äldreförvaltningen.

Äldreförvaltningen har från den 1 september ett Hälso- och sjukvårdsteam där Johan Herlin Ejerhed, Christina Malmqvist, Lena Carling ingår, tillsammans med biträdande enhetschef Jonna Hermansson.

Johans presentation skickas ut till samtliga i KPR.

8. Remisser

a. Revidering av förfrågningsunderlag för hemtjänst

Dnr ALD 2021/363

KS 2021/877

KPRs remissvar:

Bakgrund

Äldrenämnden ansvarar för att upphandla och förvalta avtal för privata utförare av hemtjänst. Upphandling görs utifrån lag (2008:962) om valfrihetssystem. I budget för år 2021 med inriktning 2022 och 2023 har äldrenämnden i uppdrag att revidera förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor med utgångspunkt från lärdomarna av pandemin.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har, på ett förtjänstfullt sätt, beretts möjlighet att ta del av och diskutera rubricerade ärende med äldreförvaltningen redan i ett tidigt skede under mars månad. Vid dessa givande diskussioner fick vi gehör för många av våra synpunkter. Samtidigt fick KPR:s representanter för Hemtjänst fick ytterligare bakgrundsinformation och ökade kunskaper inom hemtjänstfrågorna inom Stockholms stad. Under detta arbete framhöll äldreförvaltningen att "Den röda tråden för revideringen är framförallt kopplad till kontinuitet,

arbetsledning, personalens kompetens, arbetsmiljö, och miljö". Därefter har vi lämnat ytterligare synpunkter i ärendet till äldreförvaltningen vid vårt sammanträde i kommunstyrelsens pensionärsråd 2021-06-08. När vi nu även ombetts att yttra oss över ovannämnda remiss vill vi åter framhålla vad vi tidigare framfört samt komplettera med några ytterligare synpunkter på det presenterade förslaget.

Kommunstyrelsens pensionärsråd synpunkter och förslag

KPR har arbetat med detta ärende utifrån vad som angivits avseende lärdomar från pandemin samt vad äldreförvaltningen angivit som den röda tråden för revidering av förfrågningsunderlaget/kontraktsvillkor. Vi har gjort det utifrån våra livserfarenheter, kompetenser från många år i KPR och omtanke för alla omsorgstagare och anställda i stadens hemtjänstverksamhet. Vi vill också poängtera vikten av denna revidering som berör hemtjänstområdet inom äldreomsorgen i Stockholms stad. Hemtjänsten är den som har flest omsorgstagare inom kommunens äldreomsorg, totalt 18 618 personer var av 8 458 har privata hemtjänstutförare som fördelas på 73 utförare med 148 utförarkontor (mars 2021). Dvs 45% av alla omsorgstagare inom äldreomsorgen i kommunen har privat hemtjänstutförare.

Vi förväntar oss att de förbättringar som beslutas för de privata hemtjänstutförarna även kommer att genomföras för hemtjänstutförare i stadens egna regi.

KPR:s föreslagna revideringar i förfrågningsunderlag/ kontraktsvillkor för privata hemtjänstutförare

1.1.10 Geografiskt område

Efter sista meningen vill vi lägga till. *Staden ser gärna/helst att det geografiska området begränsas på så sätt att personalen som utför hemtjänsten kan utgå från en lokal i området som gör det möjligt att förflytta sig till fots mellan omsorgstagare och utförarens lokal för hemtjänstpersonalen.*

Motiv: Detta för att eliminera spilltid mellan hemtjänstbesöken hos omsorgstagarna samt kunna komma snabbt på plats vid larm.

1.3.3 Förtroende

I första meningen byts texten "kan detta medföra att utföraren" till *bör utföraren*

Motiv: Omsorgstagaren ska ha hemtjänst som hen känner sig trygg med.

1.3.6 Stadens egen erfarenhet

Texten bör kompletteras med en avslutande mening
Dokumenterade brister enligt denna punkt kan läsas på kommunens/stadsdelens hemsida under godkända hemtjänstutövare.

Motiv: När omsorgstagaren ska välja hemtjänstutövare måste hen kunna läsa detta då biståndshandläggarna ej får ge råd eller rekommendationer om hemtjänstutövare.

1.3.9 Skatter och avgifter m.m.

I andra styckets sista mening bör "kan detta betraktas" ändras till *kommer detta betraktas*

Motiv: Tydlighet om vad som händer om utföraren inte sköter sina legala åligganden.

1.3.16 Utgångspunkt för uppdraget, inriktning, mål och åtagande

Vi saknar krav/mål för vilken kontinuitet som ska gälla för hemtjänstutförarna när det gäller antal personer som besöker omsorgstagarna inom en viss tidsintervall. Socialstyrelsen använder sig av måttet "antal hemtjänstpersonal som hjälper omsorgstagaren under 14 dagar". Denna fråga uppger de flesta omsorgstagare som den viktigaste när de uttalar sig om hur bra hemtjänst de får. Mot denna bakgrund borde det finnas uppgift om vad som är en god kontinuitet för den period som anges i budgeten för 2021 med inriktning på 2022 och 2023 enligt äldrenämndens uppdrag. Hur denna fråga fungerar hos de godkända hemtjänstutförarna borde gå att läsa på aktuell hemsida, se 1.3.6 Stadens egen erfarenhet.

Motiv: Se 1.3.6 Stadens egen erfarenhet.

1.3.22 Tryggt mottagande i hemmet

Även här bör brister rapporteras på aktuell hemsida.

Motiv: Se 1.3.6 Stadens egen erfarenhet.

1.3.23 Personal

När det gäller det ökade ***Kompetenskraven oavsett anställningsform*** borde det stegvis höjas redan under både 2022 och 2023 för att nå de angivna kraven den 1 januari 2024.

Motiv: För att dessa kompetenskrav ska kunna gälla 2024-01-01 måste arbete påbörjas nu med angivna mål för både 2022 och 2023.

När det gäller att ***Personalen ska behärska svenska i tal och skrift*** tycker vi att man ska använda språktest t ex EU:s system för språkfärdigheter. Fördelen med detta är att man

kan gå igenom en test och visa sitt kunnande.

Motiv: Språkförståelsen är ett annat stort problem för omsorgstagarna inom hela äldreomsorgen och måste förbättras. Därför tycker vi att detta bör testas vid framförallt nyanställningar och bör då anges i annonser vid nyrekrytering. För redan anställd personal måste hemtjänstutförarna jobba mer med språkfrågorna i sin internutbildning.

När det gäller **Anställning** vill vi ändra sista meningen till *Visstidsanställda ska, utöver vad som krävs för att täcka upp vid ordinarie tillsvidareanställd personals frånvaro, undvikas.*

Motiv: Då detta dokument är utgör kontraktsvillkor ska det vara korrekt och adekvat formulerat när det gäller anställningsformer dvs tillsvidareanställning och visstidsanställning. Begreppet timalönade är en benämning som används i dagligt tal men är inte lämpligt att använda i ett dokument som reglerar anställningsformer vid anställning av personal. Bägge dessa anställningsformer kan ha en tjänstgöringsgrad/arbetschema som är heltid eller deltid dvs ett visst antaltimmar per angiven period med fasta eller rörliga tjänstgöringstider. Att vara tillsvidareanställd innebär en rad tryggare villkor vad gäller utbildning, semester, pension, möjlighet att söka lån i banker mm. Detta gör att hemtjänstpersonalen får en bättre "arbetsmiljö" och känner att större ansvar som också avspeglar sig i känslan för omsorgstagarna de ansvarar för.

1.3.36 Trygghetslarm

Även här bör brister rapporteras på aktuell hemsida.

Motiv: Se 1.3.6 Stadens egen erfarenhet.

1.4.2 Lokal

Här tycker vi att tiden som går åt för hemtjänstutförarens personal att komma till omsorgstagaren bör kunna kortas ytterligare med tanke på uttryckning vid larm via Trygghetsjouren blir för lång (30 minuter) om man måste använda kommunal transport.

Motiv: Organisering av personalen i mindre grupper kan bidra till bättre personalkontinuitet inom hemtjänsten, detta är en ståndpunkt som framförts i utredningen "Fast omsorgskontakt i hemtjänsten, SOU 2020:70". Med detta vill vi föra fram att det vore bra om hemtjänstutförarens område begränsas så att personalen i större utsträckning kan gå mellan uppdragen och att den lokal man har som utgångspunkt för sitt arbete. Detta borde också eliminera många bilresor och kommunala transporter samt sämre personalkontinuitet.

1.4.4 Arbets- och anställningsvillkor

Vad menas med schysta arbets- och anställningsvillkor, bör konkretiseras? Vi vill helst att man följer gällande kollektivavtal eller andra dokumenterade och kända anställningsavtal och har tillsvidareanställning på heltid som grundregel vid anställning.

Motiv: Se 1.3.22 Personal, Anställning

1.5.9 Underleverantörer

Denna skrivning bör redovisas på aktuell hemsida så att alla omsorgstagare kan se texten samt vilka hemtjänstutförare som anlitar underleverantörer och vilka de i så fall är.

Motiv: Se 1.3.6 Stadens egen erfarenhet.

Avslutningsvis vill vi föreslå att orden kund och den enskilde genomgående ersätts av omsorgstagare. Det samma gäller ordet brukare om detta skulle finnas med i kommande reviderade dokument.

Ärendet lades till handlingarna.

b. Remiss av trafiksäkerhetsplan

Dnr ALD 2021/363

KS 2021/877

KPRs remissvar

Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) vill tillfullo stödja förvaltningens förslag till svar på remissen angående trafiksäkerhetsplanen.

Ärendet lades till handlingarna.

c. Remiss av cykelplan

Dnr ALD 2021/16

KS 2021/53

KPRs remissvar:

Trafikkontoret har lagt ner ett samvetsgrant och väl genomtänkt arbete. Detta gäller såväl planen som vägen dit. Trafikkontoret har haft information om hur tankegångarna med planen har sett ut.

Vi från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) vill dock framhålla att man måste för att få ett säkert cyklande i staden se vad de olika åtgärderna får för konsekvenser för stadens alla kategorier. Vi ser att gruppen äldre inte finns med som den kategori den bör utgöra. Det är av yttersta vikt att de som cyklar och använder olika fordon (t ex

elsparkcykel) har kunskap om vilka regler som gäller och dessutom följer dem.

Vi vill även påpeka att det är viktigt att om man ska framföra någon form av färdmedel att nykterhet iakttas.

Kommentar från KPR:

Trafikkontoret skriver att trafikmognad och trafikmiljön är mycket varierande och det är föräldrarnas ansvar att bedöma när barnen kan börja cykla till skolan. I senare text står det att Trafikkontoret rekommenderar att barn får cykla själva tidigast från åk 4 om trafikmiljön tillåter.

Forskningen talar emot detta, den visar på att barn från 12 års ålder är mogna att cykla själva. Frågan är vem det är som bestämmer om trafikmiljön tillåter?

Ärendet lades till handlingarna.

9. Genomgång av ärenden till Äldrenämnden den 16 november 2021

- a. Vilja välja vård och omsorg – en hållbar kompetensförsörjning inom vård och omsorg om äldre
Dnr ALD 2021/432

De centrala pensionärsorganisationerna svarar på ärendet.

KPRs kommentar:

KPR betonar vikten av detta arbete och vill gärna följa hur arbetet utvecklas.

Ärendet lades till handlingarna.

- b. Handlingsplan för hållbar plastanvändning 2022
Dnr ALD 2021/435

KPRs kommentar:

KPR framhåller vikten av att rätt skyddsutrustning under pandemin ska prioriteras. Arbetet med att minska smittspridningen måste gå i första hand.

För att minska plastanvändningen inom äldreomsorgen är kunskap och motivation viktigt.

Ärendet lades till handlingarna.

10. Förvaltningschefens information

Äldreförvaltningen är i slutskedet av arbetet med verksamhetsplanen för 2022. Huvudfrågorna är bland annat kompetensfrågor, digitalisering och frågor rörande pandemin. KF fattar beslut om budgeten nästa vecka på torsdag.

Vid nästa sammanträde med KPR kommer en utförligare information om verksamhetsplanen att lämnas.

Arbetet i Projekt "Smarta Lås" fortgår. En ny projektledare är tillsatt och arbetet fortsätter med en operativ inriktning på Stockholms Trygghetsjour.

Planeringen av flytten till Älvsjö fortsätter. Stockholms Trygghetsjour och Äldreförvaltningens personal i Farsta kommer från 2023 att sitta tillsammans.

Lokalerna ska anpassas och byggas om och både serviceförvaltningen och fastighetskontoret är därför inblandade. Inriktningen är att ÄF ska jobba aktivitetsbaserat, men med en del flexibla lösningar. Beräkningen av vilket behov av platser vi har är svår att göra. De som jobbar med strategiska eller administrativa arbetsuppgifter kan ha flexibla arbetsplatser, medan larmcentralen bör ha sina fasta platser. Det kommer att skapas flera flexibla lösningar med mötesrum, tysta rum, grupparbetsrum etc.

11. Övriga frågor

Coronakommissionens rapport

Rapporten visar på de delar som inte har fungerat under pandemin. Exempelvis kan nämnas att testningen kom igång mycket sent och att smittspårningen inte fungerade riktigt bra. Det tog lång tid innan användningen av skyddsutrustning blev implementerad i verksamheterna. Det var totalt sett ett svårt läge för alla parter som var inblandade i arbetet med pandemin, såsom politiker, FHM, kommuner och regioner.

Beredskapslagret

Planeringen av att upprätthålla en bra kvalitet och kvantitet i beredskapslagret hanteras av Äldreförvaltningen tillsammans med Stadsledningskontoret. Arbetet har i och

med pandemin förstärkts och förbättrings- och utvecklingsarbetet fortsätter.

Sammanfattningen av coronakommissionens rapport kommer att skickas ut till alla i KPR.

Länk till båda delbetänkandena:

<https://coronakommissionen.com/publikationer/delbetanken-de-2/>

Lokalfrågan

Föreningslivet och pensionärsorganisationerna saknar lokaler för sina verksamheter.

KPRs kommentar

Vi vet att pensionärsorganisationernas verksamhet är viktig för många pensionärer i Stockholm. För många är det ett sätt att ta del av och delta i samhällsdebatten, att bryta sin isolering, att delta i det livslånga lärandet mm.

För att möjliggöra detta måste det finnas tillgång, i närområdet, till samlingslokaler som är ekonomiskt möjliga för det lokala föreningslivet.

Nu kommer alarmerande rapporter från flera stadsdelar att föreningslokaler ska stängas, bl.a. Hövdingagården i Hägersten och lokaler i Fältöversten. Medel finns inte med i budgeten inför 2022.

Mycket svårt att nu finna fullgoda alternativ.

Stockholm ska vara en ÄLDREVÄNLIG STAD. I

Handlingsprogrammet finns utvecklingsområdena framtagna.

Under rubriken "Utveckla förutsättningarna att delta i aktiviteter" skrivs bl.a. "Civilsamhällets organisationer erbjuder mötesplatser där stockholmarna kan utveckla sitt eget skapande, bredda sitt kunnande och visa sitt samhällsengagemang".

När kommunen stänger föreningslivets lokaler och fullgoda alternativ inte finns att tillgå, är det svårt att fortsätta erbjuda den viktiga lokala verksamheten. Ett värdefullt komplement till kommunens tjänster.

Viktigt att samtliga stadsdelsförvaltningar gör en inventering av samlingslokaler i stadsdelen. Detta ska föreningslivet kunna ta del av digitalt på samma sätt som vi idag kan ta del av Stockholms idrottshallar.

Kommunstyrelsens pensionärsråd kräver att inga samlingslokaler stängs förrän fullgoda alternativ finns i närområdet.

Ovaccinerad personal – beslut och ansvar

Av äldreomsorgens utförare är 60 % privata utförare och 40 % i egen regi. Det är tillåtet att omfördela arbetsuppgifterna för ovaccinerade medarbetare och ge dem andra uppgifter i nära anknytning till arbetet i äldreomsorgen.

Kommunen har ingen möjlighet att tvinga någon att vaccinera sig och kan inte heller registerföra dessa uppgifter. Det går däremot att ställa frågan om vaccinering till medarbetarna. Staden arbetar mycket med motivation och tillgänglighet och informerar om fördelarna med vaccinet, på ett flertal språk. Smittskydd Stockholm har träffar med utförarcheferna för att komma framåt i frågan.

Sammanträden 2022:

18/1 Tellus Fritidscenter, Lignagatan 8, lokal Drakenbergssalen
15/2 Tellus Fritidscenter, Lignagatan 8, lokal Drakenbergssalen
15/3 Tellus Fritidscenter, Lignagatan 8, lokal Drakenbergssalen
12/4 Tellus Fritidscenter, Lignagatan 8, lokal Drakenbergssalen
17/5 Tellus Fritidscenter, Lignagatan 8, lokal Drakenbergssalen
7/6 Tellus Fritidscenter, Lignagatan 8, lokal Drakenbergssalen

23/8 Socialförvaltningen Farsta, Storforsplan 36,
konferensen bv, lokal Storfors
20/9 Socialförvaltningen Farsta, Storforsplan 36,
konferensen bv, lokal Storfors
11/10 Socialförvaltningen Farsta, Storforsplan 36,

konferensen bv, lokal Storfors
8/11 Socialförvaltningen Farsta, Storforsplan 36,
konferensen bv, lokal Storfors
6/12 Socialförvaltningen Farsta, Storforsplan 36,
konferensen bv, lokal Storfors

Sekreterare

Kerstin Tägt